

بی سامانی کودکان شماره خود سری پدران و مادران است

اسلام و خانواده

مقاله : دکتر محمد غفرانی
استاد دانشگاه

حسن و حسین فرزندان فاطمه علیهم السلام بوسه می زند ، خطاب به پیغمبر گفت یا رسول الله من دارای ده فرزندم و تاکنون هیچیک از آنان را نبوسیده ام حضرت ختمی مرتبت فرمودند جای تأسف است که قلب تو از عاطفه تهی است از خداوند مسألت نمای که بتو مهر و عاطفه عنایت فرماید. آری اعمال خشونت و بد رفتاری و تند خوئی پدران و مادران موجب تضعیف شخصیت کودک می گردد ، و بعق رفتار بنی اکرم یا فرزندان خود و فرزندان صحابه نیکوترین دستورالعملی است که خانواده ها می توانند آنرا الگویی رفتار و کردار خود با افراد خانواده قرار دهند ، سیرت پر افتخار پیامبر اسلام می تواند سرمشق سعادت و خوشبختی خانواده ها باشد و اینجا است که قرآن کریم مسلمانان را به پیروی از سنت و سیرت پیغمبر دعوت می نماید « و لقد کان لکم فی رسول الله أسوة حسنة » صحابه کرام گاه از

در عصر زندگی ماشینی ، بی سامانی کودکان و یا عبارت دیگر ، کودکان بی سرپرست و بی خانمان یکی از مسائل مهم اجتماعی است که فکر و اندیشه مصلحین و جامعه شناسان و خیراندیشان را در سراسر جهان بخود مشغول داشته است و همه برآنند که این پدیده دردناک از بزرگترین عوامل عقب افتادگی بشر باصطلاح متمدن بشمار می آید و در حقیقت ، علت اساسی این پدیده از انظار آنان بدور مانده و غافل از آنند که خودخواهی و سرمستی پدران و مادران که غرق جهان مادی شده اند موجب بی سامانی کودکان معصوم شده است چه بسا در اثر فقدان سرپرستی عناصری خطرناک برای جامعه پیاوریند و کیش مقدس اسلام با رعایت جنبه های عاطفی همواره پدران و مادران را به نگهداری و سرپرستی کودکان توصیه می نماید ، روزی اقرب بن حابیس نزد رسول خدا آمد و مشاهده نمود که پیغمبر گرامی بر رخسار

بارها اتفاق می افتاد که فرزندان صحابه با انگشتی رسول گرامی بازی می کردند و حضرت به پدرانشان از اینکه سباده ناراحت شوند توصیه می فرمود که با کودکان خود رفتار خوش داشته باشید و هرگز آنانرا برای کار ناچیز تنبیه نکنید و دل نازک و معصوم آنانرا سیازارید که سخت در روحیه کودک اثر نامطلوب بجای می گذارد و از ناپلئون نقل کنند که گوید: «زندگی بدون زناشویی مفهومی ندارد و زناشویی بدون فرزند شیرین نیست و ابوت و اوسیت بدون مهر و عاطفه لذت بخش نیست و من دوست ندارم زنی را که

رفتار مهرآمیز رسول خدا با کودکان در شکفت می شدند بارها صورت اسامه بن زید را در کودکی شستشو می داد و حتی گاه با فرزندان صحابه خود سداعبه و ملاطفت می نمود و از حال آنان جويا می شد زیرا او پیامبر انسانیت است و با رفتار نیکوی خود پیروان اسلام را به تبعیت و پیروی از آن تشویق و ترغیب می کرد آن پیامبری که مقام و منزلتش در قرآن در مرتبه ایثار مؤمنین ستایش شده است و زوجاتش بمنزله مادران مؤمنین معرفی شده اند «النبي أولى بالمؤمنين من انفسهم و ازواجه امهاتهم» - سوره الاحزاب : - و

میخواهد بکاری تن در دهد که از آن مردان
 است» و همچنین از قول مصلح بزرگ فرانسوی
 آورده اند که گوید «من آموزنده و معلم مادران
 و مربی کودکان نیستم ولی زنی را که همسر
 برگزیده و به وظائف زندگی زناشویی عمل
 نکرد حقیر می شمارم چه زن در آن واحد باید
 دو نقش مهم همسری و مادری را در کانون
 خانواده ایفا کند و بدبخت ترین و شقی ترین
 مردان مردی است که زندگی همسر و فرزندان
 خود را به ححیم مبدل سازد ، بهتر است
 کسیکه قادر به انجام وظیفه پدری و مادری
 نیست از ازدواج چشم ببوشد و خود را به
 سوهیت آسمانی و مقام معنوی پدر و مادر
 متصف نسازد ، این است نمونه های ارزنده
 ازگفتار بزرگترین شخصیت های پیشین دنیای
 متمدن و اینک باید از خود بیرسیم کجا است
 مقررات و موازین روانشناسی و آموزش و
 پرورش که از گذشته چون میراث گرانبه ایدست
 ما رسیده است ، از امام جعفر صادق علیه السلام
 روایت شده است که فرمود با فرزندان خود
 مداعبه کنید و تا سن هفت سالگی با عطف و
 و مهربانی و نوازش و ملاحظت رفتار کنید و
 سپس هفت سال متوالی با مهر و محبت به
 تربیت آن بپردازید و سپس هفت سال متوالی
 با او هم صحبت شوید و سپس او را برای
 زندگی بسازید ، این نصایح و دستورات ارزنده
 بمراتب بهتر است از گنجینه های ثروت که
 برای فرزندان خود بجای گذارند ، چه فرزند
 احمق اندوخته پدر و مادر را در یک روز تباه
 کند و آنچه بجای میماند جهل و نادانی و
 سوه تربیت خانوادگی است که دامنگیر او

شود و خفت و نابسامانی بدنیا ل آورد و
 حضرت رسول در مورد حقوق فرزندان فرمودند
 «من الحق الولد علی الوالد أن یحسن اسمه و
 أدبه و أن یعفه اذ ابلغ و ان یعلمه کتاب الله
 و السباحة والرمی» از حقوق فرزند بر پدر آن
 است که برای او نام نیکو برگزیند و در تربیتش
 بکوشد و چون بالغ گردید پاکدامنی و عفاف
 را بوی تلقین کند و کتاب آسمانی و شنا و
 تیراندازی را بوی تعلیم دهد و در سیرت
 رسول گرامی آورده اند که آنحضرت با دیگر
 صحابه به مسابقه شترسواری می رفت و گویند
 که هیچکس بر ناقه آنحضرت بنام عضباء
 سبقت و پیشی نگرفته است و حضرت به اسب
 سواری نیز علاقه فراوان نشان می دادند و از
 باب تالط و مهربانی با این حیوان تیزهوش
 با عبا ی مبارک خود غبار از سرو صورت و گردن
 آن می زدودند و چه دستورات ارزنده از آن
 مربی عالم بشریت در امر خانواده و تربیت
 فرزندان بجای مانده است که هر یک بنوبه
 خود متکفل سعادت و خوشبختی هر خانواده
 است و شایان توجه آنکه تربیت بدنی بموازات
 تربیت روحی مورد اهتمام اسلام می باشد چه
 همانگونه که گفته اند «العقل السلیم فی الجسم
 السلیم» زندگی مادی و معنوی ملازم یکدیگرند
 و هرگاه توازن آن دو بر هم خورد از نظر
 اسلام مردود و محکوم است مادیت و ماده
 پرستی و زندگی کردن چون حیوانات که فقط
 بحکم غریزه ذاتی صورت می پذیرد در اسلام
 محکوم است کما اینکه رهبانیت و صومعه -
 نشینی و ترک دنیا نیز در اسلام مذموم است
 و حضرت رسول اکرم فرمودند «لارهبانیه فی

بکوشند و در متجلی ساختن آنان به آداب و
 آئین ملی و مذهبی از هیچ کوشش و فداکاری
 دریغ ننمایند و بحکم حدیث شریف: کلکم
 راع و کلکم مسئول عن رعیتہ، همواره در
 صدد به آموزی کودکان و جگرگوشگان خود
 باشند که تربیت در کودکی آنچنان عمیق پذیر
 است که نقش بر سنگ گویند یکی از زنان
 وطن پرست آلمان در جنگ بین المللی دوم دست
 کودکان خود را می گرفت و به ویرانه ها و
 خرابه های ناشی از بمباران دشمن می برد و
 بآنها می گفت به بینید دشمنان با خانه ما چه
 کرده اند و چون مردم از او می پرسیدند منظور
 از کار چیست در پاسخ می گفت می خواهم
 روح ملیت و وطن پرستی را در فرزندانم که
 مردان آینده کشور هستند زنده نگهدارم تا
 بتوانند شخصیت انسانی خود را حفظ کنند و
 تاریخ اسلام از این گونه اختراعات مالا مال
 است چه بانوانی سراغ داریم که تا سرحد
 جهاد و جانبازی در صفوف مردان قرار می گرفتند
 و در فداکاری خود ضرب المثل گشته اند که
 بحث پیرامون آن نیازی به بحث جداگانه دارد
 و بطور کلی باید دانست که اکثر زوجات
 صحابه و فرزندان دختر آنان در میدان جنگ
 دوش بدوش مردان حرکت می کردند. آری
 اسلام به تربیت روحی و جسمی انسان توجه
 خاص نشان می دهد و کانون خانواده را
 یگانه مرکز تربیت کودک معرفی می نماید
 چه بی سامانی، و عدم احساس تأمین عاطفی
 ضربه ای است جبران ناپذیر که بر پیکر خانواده
 وارد می آید و از این جهت اسلام پدران و
 مادران را در درجه اول مسئولیت قرار داده
 و آنانرا از رفتار خشونت آمیز با کودکان و
 عواقب وخیم اخلاقی و اجتماعی آن برحذر
 می دارد «والسلام علی من اتبع الهدی»

الاسلام» اینجا است که اهمیت تعلیم و تربیت
 در اسلام یغویی آشکار و نمایان می گردد و
 امروز همه می دانند که ورزش سالم برای
 پرورش روح چه اثر ارزنده دارد و اصولاً
 ورزش راه پذیرش فضائل اخلاقی را برای
 انسان هموار می سازد. بهر حال، برپدران و مادران
 است که در تربیت صحیح فرزندان خود